

Vitamin K profylakse til nyfødte barn – Anbefalinger og bakgrunnsinformasjon

Foreldreinformasjon

Ved alle fødeavdelinger, både i Norge og internasjonalt, er det rutine å gi vitamin K til nyfødte barn ved fødsel. Hensikten med behandlingen er å forebygge alvorlige blødninger.

Hvorfor trenger nyfødte barn Vitamin K?

Vitamin K er en viktig faktor for koagulasjonen, dvs blodets evne til å levre seg. Personer med lave vitamin K-lagre er derfor mer utsatt for blødninger. Nyfødte har mye lavere nivåer av vitamin K i kroppen enn voksne og barnets Vitamin K nivå synker ytterligere etter fødsel.

Risiko for spedbarn ved Vitamin K mangel

Siden nyfødte barn er født med lave nivå av vitamin K er de utsatt for blødninger. Dette kan være blødninger i hjernen, fra navlestump og i mage-tarm trakten. Alvorlige blødninger i nyfødteperioden og i spedbarnsalder kan påføre barnet svært alvorlige skader, og i verste fall være livstruende. Rutinemessig administrasjon av Vitamin K ved fødselen forebygger alvorlige blødninger første leveuke hos anslagsvis 240 – 420 norske nyfødte hvert år¹.

Spedbarn som mangler vitamin K, kan også utvikle blødninger senere i første leveår. Dette er mindre hyppig, og berører ca. 3 – 6 barn per år i Norge hvis vitamin K ikke blir gitt^{1, 2}. Blødningene som oppstår som følge av Vitamin K mangel etter første leveuke er ofte alvorlige og fører hyppigere til død eller alvorlig hjerneskade. Nyfødte barn som mangler Vitamin K og som utsettes for kirurgiske inngrep (eks. omskjæring) vil også være utsatt for alvorlig blødninger. Siden morsmelk er fattig på Vitamin K, er risikoen for blødninger størst hos spedbarn som kun ernæres med morsmelk.

Hvordan gir man Vitamin K?

Injeksjon: Injeksjon av vitamin K i låret på den nyfødte rett etter fødsel er den mest effektive måte å korrigere vitamin K- mangel hos nyfødte og dermed forebygge økt blødningstendens i barnets første levemåneder. Denne prosedyren er rutine ved alle landets fødeavdelinger.

Dråper: Dersom man som foreldre vegrer seg for å la sitt barn få Vitamin K som injeksjon kan vitamin K også gis via munnen (dråper som barnet kan svelge). For å sikre god beskyttelse mot blødninger i barnets første leveår må vitamin K dråper gis 3 ganger. Det er viktig at barnet får alle tre dosene:

- 1) Rett etter fødsel,
- 2) På levedag 3-5
- 3) Ved 4-6 ukers alder.

Jeg har hørt at vitamin K kan være skadelig for barnet mitt, er dette sant?

Vitamin K er ikke skadelig for barnet ditt. Store studier som er korrekt utført har undersøkt dette, og vi vet at behandlingen hverken øker risiko for kreft eller andre sykdommer³. Du kan altså trygt la barnet ditt få vitamin K.

Referanser

1. Ivan Hand, Lawrence Noble, Steven A. Abrams; COMMITTEE ON FETUS AND NEWBORN, SECTION ON BREASTFEEDING, COMMITTEE ON NUTRITION, Vitamin K and the Newborn Infant. *Pediatrics* March 2022; 149 (3): e2021056036. 10.1542/peds.2021-056036

2. Prophylactic vitamin K for vitamin K deficiency bleeding in neonates. Puckett RM, Offringa M. Cochrane Database of Systematic Reviews 2000, Issue 4. Art. No.: CD002776. DOI: 10.1002/14651858.CD002776.
3. Schulte R, Jordan LC, Morad A, Naftel RP, Wellons JC 3rd, Sidonio R. Rise in late onset vitamin K deficiency bleeding in young infants because of omission or refusal of prophylaxis at birth. *Pediatr Neurol*. 2014 Jun;50(6):564-8. doi: 10.1016/j.pediatrneurol.2014.02.013. Epub 2014 Feb 28. PMID: 24842255.